

Republika e Kosovës
Komuna e Drenasit (Glllogoc)
Kuvendi i Komunës

02 Nr. 030/01-47981 dt. 30/09/2024

Bazuar në nenin 11,12 dhe 40 të Ligjit nr.03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale, nenit 48 të Ligjit Nr.05/L-031 për Procedurën e Përgjithshme Administrative, nenit 34 të Statutit të Komunës së Drenasit, Vendimit Nr.01-030/01-17622 dt.13.04.2023, Kuvendi i Komunës së Drenasit (Glllogoc) në mbledhjen e rregullt të mbajtur me datë: 30.09.2024, miratoi këtë:

V E N D I M

Për Planin e Punës për Ekipin Komunal për të Drejtat e Fëmijës, Drenas Drenasit (Glllogoc) (2024 – 2027)

Neni 1

MIRATOHET Plani i Punës për Ekipin Komunal për të Drejtat e Fëmijës, Drenas, hartuar nga Grupi Punues Komunal.

Neni 2

Programi ka për qëllim përcaktimin e masave për realizimin e të drejtave, përkujdesjen dhe mbrojtjen e fëmijëve, eliminimin e punëve të rënda për fëmijë, si dhe përcaktimin e detyrave dhe përgjegjësiive të subjekteve për mbrojtjen e fëmijëve, duke i përfshirë edhe fëmijët me nevoja të veçanta në Komunën e Drenasit.

Neni 3

Pas miatimit të këtij vendimi në Kuvendin e Komunës, për zbatimin e tij do të përkujdeset Kryetari i Komunës, dhe Drejtoratet përkatëse të Komunës së Drenasit.

Neni 4

Ky vendim hynë në fuqi 15 ditë nga dita e regjistrimit dhe vlerësimit të ligjshmërisë nga MAPL-ja, si dhe 7 ditë nga publikimi në Ueb faqen zyrtare të Komunës

Kryesuesi i mbledhjes së KK

Gani Krasniqi

Vendimi i dërgohet:

- Zyrës së Kryetarit
- Drejtorisë Përkatëse;
- Zyrës së Kuvendit;
- Arkivit

A r s y e t i m

Më Udhëzimin Administrativ Nr.06/2012 për Themelimin dhe Funkcionimin e Ekipit për të Drejtat e Fëmijës, Kryetari i Komunës së Drenasit ka themeluar Ekipen për të Drejtat e Fëmijës me Vendimin Nr 01-030/01-17622 dt.13.01.2024 , ekip ky i cili pas takimeve dhe punëtorive të ndryshme, ka hartuar Planin e Punës për Ekipin Komunal për të Drejtat e Fëmijës (2024 – 2027) në mënyrë që të definoj prioritetet e Komunës dhe masat e nevojshme që duhet ndërmarrë në vazhdimësi për përmirësimin e situates në lidhje me të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijës. Gjithashtu hartimi i këtij plani do të mundësoj parandalimin në përfshirjen e fëmijës në dukuri të mundshme negative dhe do të mundësoj ndërmarrjen e veprimeve të nevojshme për të realizuar të drejtat dhe sigurimin e mbrojtjes së fëmijës në pajtim me legjislacionin në fuqi.

Republika e Kosovës
Komuna e Drenasit (Gllogoc)

02 Nr. 030/01-47981 dt. 30/09/ 2024

Kuvendi i Komunës

**PLANI I PUNËS PËR
EKIPIN KOMUNAL PËR TË DREJTAT E FËMIJËS, DRENAS (GLLOGOC)
(2024 – 2027)**

DRENAS, 2024

Përmbajtja

<u>FALËNDERIM</u>	3
<u>PARATHËNIE</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>HYRJE</u>	4
<u>KONTEKSTI GLOBAL, NACIONAL E LOKAL</u>	4
<u>PARIMET DHE VLERAT</u>	5
<u>QËLLIMI JONË</u>	6
<u>FUSHAT E VEPRIMIT</u>	6
<u>OBJEKTIVAT, MASAT E VEPRIMIT</u>	7
<u>OBJEKTIVI 1: Ofrimi i shërbimeve cilësore gjithëpërfshirëse për fëmijët në komunë</u>	7
<u>OBJEKTIVI 2: Zbatimi i programeve të vetëdijesimit dhe avokimit për mirëqenien e fëmijëve</u>	9
<u>OBJEKTIVI 3: Krijimi i hapësirave publike të sigurta dhe miqësore për fëmijët</u>	10
<u>OBJEKTIVI 4: Zhvillimi i fëmijëve përmes sporteve, lojës dhe rekreacionit</u>	11
<u>OBJEKTIVI 5: Sigurimi i pjesëmarrjes së fëmijëve në proceset vendimmarrëse për çështjet që lidhen me jetën e tyre</u>	12
<u>OBJEKTIVI 6: Bashkërendimi i veprimeve të të gjitha palëve përmes procesit të koordinimit, si dhe përmes vlerësimit dhe raportimit për gjendjen e fëmijëve në komunë</u> .	13
<u>PLANI I VEPRIMIT</u>	14
<u>SHTOJCA: PLANI I DETAJUAR I VEPRIMIT</u>	21

FALËNDERIM

FJALA E KRYETARIT TË KOMUNËS

Në kuadër të qeverisjes lokale, si komunë me performancën më të mirë për vite me radhë, mirëqenia e të gjithë qytetarëve, ishte dhe mbetet përkushtim yni i vazhdueshëm.

Plani i punës për Ekipin komunal për të Drejtat e Fëmijës, Drenas, (2024 – 2027), është hartuar pas një procesi ku janë përfshirë akterët lokal dhe qendror, organizatat e specializuara në fushën e mbrojtjes së fëmijëve.

Ky Plan është bërë pas konsultimeve dhe mbledhjen e informatave themelore dhe përgatitjen e procesit të planifikimit, me punëtori dyditëshe të planifikimit me pjesëmarrje, ku janë identifikuar fushat e veprimit, si dhe është përcaktuar logjika e intervenimit, është bërë konsultimi me përfaqësuesit e fëmijëve Këshillat e nxënësve për të marrë perspektivën e fëmijëve dhe sugjerimet e tyre lidhur me planin e punës dhe takimi përcjellës me një grup të ngushtë punues në nivel komunal për të validuar përmbajtjen e planit të punës.

Për këtë angazhim të shkëlqyer i përgëzoj zyrtarët e komunës dhe më gjerë për finalizimin e këtij Plani.

Komuna jonë ka Rregulloren për Organizimin e Punës në institucionet Edukative Arsimore dhe Rregulloren për përkujdesjen dhe mbrojtjen e fëmijës, ku përcaktohen masat për realizimin e të drejtave, përkujdesjen dhe mbrojtjen e fëmijëve. Gjithashtu kjo rregullore ka për qëllim eliminimin e punëve të rënda për fëmijë, si dhe përcaktimin e detyrave dhe përgjegjësisive të subjekteve për mbrojtjen e fëmijëve, duke i përfshirë edhe fëmijët me nevoja të veçanta në Komunën e Drenasit.

Ne kemi promovuar modelin e qeverisjes lokale që u shërben njësoj të gjithë qytetarëve, duke iu ofruar në të njëjtën kohë mundësi të gjithëve të shprehin potencialin e tyre dhe të kontribuojnë aktivisht në mirëqenien e përgjithshme shoqërore. Një model i këtillë promovohet edhe në raport me fëmijët, me parimin jo vetëm “për fëmijët” por edhe “me fëmijët”.

Ky plan do të jetë udhëzues për objektivat, masat e veprimit dhe planin e detajuar të veprimit, me qëllimin e përmbushjes së obligimit tonë institucional e njerëzor, ndaj qenieve që jetën tonë e bëjnë me vlerë, me peshë dhe me të ardhme.

Ju faleminderit!

HYRJE

Komuna e Drenasit i kushton rëndësi mirëqenies së të gjithë qytetarëve të saj. Me politikat dhe praktikatat e saja, qeverisja komunale siguron shërbime cilësore për qytetarët, pavarësisht përkatësisë së tyre mbi çfarëdo baze. Sidoqoftë, fëmijët janë një grup i qytetarëve tanë që konsiderohen si kategori e veçantë dhe në nevojë në vështrim të gëzimi të të drejtave të tyre të njeriut. Për shkak të moshës së tyre, ata ende nuk e kanë zhvillimin e plotë fizik, kognitiv e emocional. Prandaj varen nga të rriturit në gëzimin e të drejtave të tyre. Si Komunë ne jemi të përcaktuar të vihemi në mbrojtje të të drejtave të tyre dhe në ofrimin e kushteve për zhvillim të plotë të tyre. Ky përcaktim, reflektohet në politikën tonë qeverisëse e cila është miqësore për fëmijët.

Ky dokument i hartuar do të shërbejë si dokument pune për ekipin komunal për të drejtat e fëmijës, si organ i themeluar së voni nga komuna për të mbarështuar politikatat dhe praktikatat në lidhje me të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijës. Plani i punës është hartuar në përputhje me praktikatat e promovuara të qyteteve mike për fëmijë dhe përmban fusha të ndryshme të veprimit, të nevojshme për të siguruar realizimin e të drejtave të fëmijës dhe mbrojtjen e tyre.

Procesi i hartimit të planit të punës ka qenë proces dinamik dhe me pjesëmarrje të gjerë, përfshirë sektorët komunalë, institucionet qendrore, organizatat e specializuara në fushën e mbrojtjes së fëmijëve.

Disa nga veprimet që i kanë paraprirë hartimit të këtij plani janë:

- Janë organizuar konsultime paraprake me palë të ndryshme që kanë ndihmuar në mbledhjen e informatave themelore dhe përgatitjen e procesit të planifikimit;
- Janë organizuar pesë punëtori një ditore me pjesëmarrje aktive ku janë identifikuar fushat e veprimit, si dhe është përcaktuar logjika e intervenimit;
- Është organizuar konsultimi me përfaqësuesit e fëmijëve Këshillat e nxënësve për të marrë perspektivën e fëmijëve dhe sugjerimet e tyre lidhur me planin e punës;
- Është mbajtur një takim përcjellës me një grup të ngushtë punues në nivel komunal për të validuar përmbajtjen e planit të punës.

I gjithë procesi është udhëhequr nga Kryesuesi i Ekipi për të Drejtat e Fëmijës, njëherësh kryetari i komunës së Drenasit, z. Ramiz Lladrovci dhe zëvendës kryesuesja Lumnije Krapci, Drejtoreshë e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale, ndërsa përkrahja është ofruar nga MAPL dhe ZQM në bashkëpunim si dhe në mbështetje të vazhdueshme nga Syri i Vizionit, gjithashtu ILO.

KONTEKSTI GLOBAL, NACIONAL E LOKAL

Pa dyshim se Konventa mbi të Drejtat e Fëmijës¹ është bazamenti i secilit veprim në fushën e të drejtave të fëmijëve. Parimet e saj janë të përqafruara në politika ndërkombëtare që prekin jetën e fëmijëve, por edhe në politikatat vendore e lokale. Detyrimisht, edhe ky plan i punës është ndërtuar mbi parimet udhëheqëse të Konventës.

Në nivel vendi veprimi për të drejtat e fëmijës dhe mbrojtjen e fëmijës është planifikuar përmes strategjive. Kështu, sikurse strategjitë pararendëse. Objektivi i dytë strategjik në këtë strategji kërkon që qeverisja lokale t'i prioritetizojë të drejtat e fëmijëve, duke synuar përmirësimin e jetës së fëmijëve brenda juridiksionit të tyre në përputhje me obligimet që rrjedhin nga Konventa për të Drejtat e Fëmijës dhe korniza ligjore vendore. Propozim :

¹ <https://www.unicef.org/montenegro/media/9291/file/MNE-media-MNEpublication505.pdf>

Në Kosovë, për një kohë të gjatë ka munguar Ligji për Mbrojtjen e Fëmijës. Në vitin 2019 ky ligj është miratuar dhe i ka hapur rrugën operacionalizimit të tij përmes akteve nënligjore dhe krijimit e funksionimit të mekanizmave mbrojtës për fëmijët. Kështu Ligji për Mbrojtjen e Fëmijës ndër të tjera përcakton që Ekipi për të Drejtat e Fëmijës të krijohet në të gjitha komunat e Republikës së Kosovës në nivel të vendimmarrjes politike. Në nenin 20 jepen edhe kontrat e fushëveprimit të këtij ekipi. Në vitin 2022, Qeveria e Kosovës ka nxjerrë udhëzimin administrativ 06/2022 për themelimin dhe funksionimin e Ekipit për të Drejtat e Fëmijës, që përcakton mënyrën e themelimit dhe aspektet e funksionimit të këtij ekipi.

Në nivelin lokal, Komuna tashmë e ka një përvojë me politika e dokumente që janë të përqendruara në të drejtat e fëmijës dhe mbrojtjen e fëmijës. Në vitin 2020 është hartuar Rregullorja për Organizimin e Punës në institucionet Edukativo-Arsimore në Komunën e Drenasit, me Nr. Protokollin 12-030/01-11633, dt. 03.03.2020. Rregullore për përkujdesjen dhe mbrojtjen e fëmijës, nr. protokollin 12-030 -56356, dt. 28.12.2020. Rregullore për mbrojtjen dhe realizimin e të drejtave të fëmijëve Nr.12-030-44041 dt.30.07.2018.

Qëllimi i këtyre rregulloreve është përcaktimi i masave për realizimin e të drejtave, përkujdesjen dhe mbrojtjen e fëmijëve. Gjithashtu kjo rregullore ka për qëllim eliminimin e punëve të rënda për fëmijë, si dhe përcaktimin e detyrave dhe përgjegjësisë të subjekteve për mbrojtjen e fëmijëve, duke i përfshirë edhe fëmijët me nevoja të veçanta në Komunën e Drenasit.

Kryetari i Komunës, në përputhje me UA 06/2022, më 13 prill 2023, ka nxjerrë Vendim me nr.030/01-17622, data: 13.04.2023 për themelimin e Ekipit për të Drejtat e Fëmijës.

Mbledhja konstitutive për themelimin e Ekipit është mbajtur me datë 05.05.2023.

Ky plan trevjeçar i punës i Ekipit për të Drejtat e Fëmijës është hartuar në përputhje me parimet e Konventës mbi të Drejtat e Fëmijës, me politikat e nivelit qendror e lokal si dhe me konceptin e komunave mike për fëmijë.

PARIMET DHE VLERAT

Në Komunën e Drenasit promovohet modeli i qeverisjes lokale që u shërben njësoj të gjithë qytetarëve të vet, duke iu ofruar në të njëjtën kohë mundësi të gjithëve të shprehin potencialin e tyre dhe të kontribuojnë aktivisht në mirëqenien e përgjithshme shoqërore. Një model i këtillë promovohet edhe në raport me fëmijët. Ata nuk janë marrës pasivë të shërbimeve të rriturve, por anëtarë aktivë të komunitetit. Si të tillë edhe trajtohen, duke i përfshirë në proceset komunale që lidhen me jetën e tyre dhe duke krijuar kushtet që të zhvillojnë gjithë potencialin e tyre. Si ekip e si komunë, jemi të përcaktuar që proceset në komunë të jenë jo vetëm “për fëmijët” por edhe “me fëmijët”.

Në punën tonë si ekip, udhëhiqemi nga parimet themelore të të drejtave të fëmijëve të cilat janë të gdhendura në Konventën Ndërkombëtare mbi të Drejtat e Fëmijës:

- **Mosdiskriminimi** - të gjithë fëmijët duhet t'i gëzojnë të gjitha të drejtat. Asnjë fëmijë nuk duhet ta vuaj diskriminimin mbi çfarëdo baze.
- **Interesat më të mira të fëmijës** - kur merren vendime që ndikojnë në fëmijët, interesave më të mira të fëmijës duhet t'u jepet vëmendje parësore.
- **Jeta, mbijetesat dhe zhvillimi** – të gjithë fëmijëve duhet t'u sigurohet mbijetesat dhe zhvillimi deri në masën më të madhe të mundshme. Zhvillimi përfshin edhe dimensionin e cilësisë: jo vetëm shëndeti fizik, por edhe zhvillimi mental, emocional, kognitiv, social dhe kulturor.

- **Pikëpamjet e fëmijës** - fëmijët duhet të jenë të lirë të shfaqin pikëpamjet lidhur me çdo çështje që ndikon në ta dhe këtyre pikëpamjeve duhet t'u jepet peshë e duhur në përputhje me moshën dhe pjekurinë e fëmijëve.

Ndërtimin e komunës mike për fëmijë e ushqejmë përmes **vlerave të përbashkëta**. Këto vlera lidhen me komunën ku fëmijët:

- Mirëqenia e fëmijëve ,
- Dëgjohen dhe kanë ndikim ku preket interesi më i mirë i tyre;
- Ndihen të barabart dhe të sigurt në komunitet;
- Janë të mbrojtur nga të gjitha llojet e dhunës;
- Luajnë e argëtohen;
- Përfshihen lirisht në aktivitete vullnetare;
- Krijojnë miqësi dhe ndihen të lidhur me komunitetin;
- Kanë mundësi për të mësuar dhe për të zhvilluar shkathtësitë;
- Ndihen të respektuar;
- Krijojnë ndjenjën e përgjegjësisë ndaj vetes dhe të tjerëve.

QËLLIMI JONË

Krijimi i një sistemi qeverisës komunal që siguron mbrojtjen, zhvillimin dhe mirëqenien e fëmijëve të komunës, përmes bashkërendimit të gjithë sektorëve komunalë dhe bashkëpunimit me të gjitha palët.

Ne do të ofrojmë një model të qeverisjes lokale që si konsideratë mbizotëruese do të i ketë interesat më të mira të fëmijëve të komunës. Përmes bashkërendimit të punëve të gjithë sektorëve komunalë, do të ofrojmë shërbime shumëdimensionale për fëmijët. Në të gjitha fushat e veprimit do të krijojmë lidhje bashkëpunimi me partnerët dhe komunitetin, që fëmijëve të u krijojmë një mjedis jetësor të këndshëm dhe të barabartë. Vëmendje të vazhdueshme do të i kushtojmë përfshirjes aktive të vetë fëmijëve në të gjitha proceset vendimmarrëse në komunë që lidhen me jetën dhe interesin më të mirë të tyre.

FUSHAT E VEPRIMIT

Janë identifikuar gjashtë fusha të veprimit në kuadër të planit të punës. Këto fusha, ndonëse janë të veçanta, në asnjë mënyrë nuk mund të adresohen si të vetme. Përkundrazi ato janë të lidhura ngushtë në mes veti dhe e plotësojnë njëra-tjetrën, duke e bërë planin e punës koherent e gjithëpërfshirës.

1. Shërbimet cilësore dhe gjithëpërfshirëse për fëmijë

2. Vetëdijesimi dhe avokimi për të drejtat e fëmijëve

3. Hapësirat të sigurtat e miqësore për fëmijë

4. Sporti, loja dhe rekreacioni për fëmijë

5. Sigurimi i pjesëmarrjes së fëmijëve në proceset vendimmarrëse për çështjet që lidhen me jetën e tyre

6. Bashkërendimi i veprimeve të të gjitha palëve përmes procesit të koordinimit, si dhe përmes vlerësimit dhe raportimit për gjendjen e fëmijëve në komunë

OBJEKTIVAT, MASAT E VEPRIMET

Këto fusha prioritare, janë përkthyer në objektiva strategjike dhe më tutje përmbajnë masa që përmbushin këto objektiva. Secila masë brenda objektivit përkatës është zbërthyer më tutje në veprime konkrete, që shërbejnë si udhërrëfim në fazën e zbatimit të planit të punës.

OBJEKTIVI 1: Ofrimi i shërbimeve cilësore gjithëpërfshirëse për fëmijët në komunë

Ne duam të i përmirësojmë shërbimet e sektorëve si mirëqenie sociale, arsim, shëndetësi, shërbime publike, duke u ofruar fëmijëve të komunës kushtet më të mira të mundshme dhe duke e mbështetur zhvillimin e plotë të fëmijëve. Në këta sektorë respektivë do të identifikohen nevojat specifike dhe llojet e shërbimeve bazë të cilat duhet të përmirësohen apo edhe shërbimet shtesë. Vëmendje e veçantë do të u kushtohet kategorive të grupeve të fëmijëve:

Viktima të trafikimit, fëmijëve në konflikt me ligjin, fëmijë me sjellje asociale, fëmijët pa përkuqdesje prindërore, fëmijët viktima të dhunës në familje, fëmijët në situatë rruge lëmoshëkërkesit, fëmijët në punë të rënda dhe të rrezikshme, fëmijët më aftësi të kufizuar, fëmijët e neglizhuar dhe në tendencë të braktisjes së shkollës, fëmijët nga familjet me asistencë sociale dhe grupe të marginalizuara.

Krahas ofrimit të shërbimeve për fëmijët, do të ofrohet mbështetje në mirëqenie për familjet dhe komunitetin përmes edukimit, sikurse edhe do të zhvillohen kapacitetet e profesionistëve të fushave të ndryshme që ta përmirësojnë cilësinë e shërbimeve që ofrojnë.

1.1 Krijimi i një sistemi informues shumëdimensional për llojet e shërbimeve sociale në komunë

Do të krijohet një sistem për të mbajtur publikun të informuar për të gjitha shërbimet që ofrohen në komunë. Fillimisht do të bëhet evidentimi i të gjitha shërbimeve ndaj fëmijëve. Më tutje do të zhvillohet një informator i llojeve të shërbimeve sociale që ofrohen dhe i ofruesve të shërbimeve. Do të organizohet një fushatë informuese dhe vetdijësuese përmes institucioneve publike, dhe rrjeteve sociale, ueb faqes së komunës e kanaleve tjera të komunikimit.

1.2 Ndarja e fondit për fëmijët në rrethana të jashtëzakonshme

Fëmijët që gjenden në rrethana të jashtëzakonshme kërkojnë përkrahje institucionale në kuptim të ofrimit të shërbimeve profesionale, por edhe ofrimit të shërbimeve logjistike, siç janë ushqimi, transporti, akomodimi, etj. Për këtë arsye do të ofrohet një financim emergjent për këta fëmijë dhe do të krijohet një sistem për menaxhimin e këtij financimi dhe këtyre shërbimeve emergjente. Do të evidentohen nevojat për shërbime emergjente dhe do të kontraktohen operatorët ekonomikë për ofrimin e këtyre shërbimeve.

1.3 Fuqizimi i konceptit të familjeve strehuese dhe farefisnore

Koncepti i familjeve strehuese dhe farefisnore është provuar si i suksesshëm, prandaj edhe është i paraparë me Ligjin për mbrojtjen e fëmijës. Ne do ta promovojmë si shërbim dhe do të ndërmarrim një fushatë për të rritur numrin e këtyre familjeve. Do të bëjmë identifikimin dhe vlerësimin e familjeve strehuese dhe farefisnore dhe do të trajnojmë këto familje. Trajtimi i fëmijëve brenda këtyre familjeve do të monitorohet nga QPS.

1.4 Përkrahja në ekzekutimin e masave të diversitetit, masave edukative dhe dënimeve për fëmijë që kanë rënë në konflikt me ligjin

Ndonëse ekzekutimi i masave të diversitetit është në kompetencë të shërbimit sprovues, komuna do të ofrojë përkrahjen në këtë drejtim, bazuar në Marrëveshjen e Bashkpunimit, me Shërbimin Sprovues.

1.5 Zhvillimi i praktikave të prindërimit të mirë dhe disiplinimit pozitiv

Modulet ekzistuese të prindërimit të mirë do të përshtaten për nevoja të komunitetit. Po ashtu, do të krijohen kapacitetet njerëzore për ofrimin e moduleve të trajnimit dhe do të shpërndahen praktikat e prindërimit të mirë përmes trajnimeve e sesioneve të informimit duke u subvencionuar.

1.6 Krijimi i mundësive të barabarta për të gjithë fëmijët për regjistrim, vijim dhe përfundim të shkollës

Arsimi i obligueshëm nënkupton që çdo fëmijë i moshës shkollore të vijojë shkollimin duke përfshi edukimin nga fëmijëria e hershme deri në moshën 14/15 vjeçare. Shkollat do të mirëmbajnë bazën e të dhënave për nxënësit sipas modelit të Sistemit të Menaxhimit të Informatave në Arsim (SMIA). Do të fuqizohen Ekipe të Parandalimit dhe Reagimit ndaj Braktisjes dhe Mosregjistrimit (EPRBM) si dhe do të bashkëpunohet ngushtë me organizatat që punojnë në fushën e gjithëpërfshirjes në arsim.

1.7 Ofrimi i shërbimeve profesionale nëpër shkolla

Do të trajnohen dadot, edukatorët, mësuesit për identifikimin e hershëm të fëmijëve në nevojë për shërbime profesionale pedagogjike dhe psiko-sociale dhe krijohet mekanizmi për referimin e fëmijëve në nevojë për shërbime profesionale. Po ashtu, do të identifikohen nevojat për dado, edukatore, mësues mbështetës, asistentë për fëmijët me aftësi të kufizuara dhe do të angazhohen këta mësues në shkollat e komunës.

1.8 Vlerësimi i cilësisë së hapësirave shkollore

Gjendja e objekteve shkollore ndikon shumë në cilësinë e arsimit. Prandaj, ekipet profesionale do ta vlerësojnë gjendjen e shkollave (vjetërsisë së objekteve, sanitarisë, hapësirave për lojë e rekreacion, pajisjeve shkollore, qasja fizike etj). Këto ekipe do të vlerësojnë objektet shkollore në baza vjetore dhe do të dalin me raporte vlerësuese. Mbi bazën e raporteve ndërmerren masa përmirësuese me qëllim të krijimit të objekteve dhe mjedisve shkollore miqësore për fëmijë. Standardet e shkollave mike për fëmijë do të promovohen vazhdimisht.

1.9 Krijimi i mekanizmave brenda shkollave për mirëmbajtje të mjedisve shkollore

Kultura shkollore duhet ta ketë pjesë të veten të vazhdueshme mirëmbajtjen e objekteve shkollore. Prandaj për të siguruar angazhimin e të gjitha palëve në shkollë në këtë drejtim, do të vetëdijesohen nxënësit dhe palët tjera për nevojën e mirëmbajtjes dhe kujdesin ndaj mjedisit shkollor. Do të hartohet një udhëzues me praktika të mira të mirëmbajtjes së hapësirave shkollore. Çdo vit do të ndahen shpërblime për komunitetet më të vyeshme shkollore.

1.10 Promovimi shëndetësor, përmes informimit, komunikimit dhe edukimit

Do të vazhdohet të promovohet shëndeti përmes fushatës vetëdijesuese për shëndetin e grave shtatzëna, të ushqyerit e foshnjave, fëmijëve dhe adoleshentëve, si dhe përmes edukimit shëndetësor për qytetarëve të mbahen ligjërata për edukimin shëndetësor dhe reprodaktiv duke u përfshirë edhe nxënësit e shkollave. Të organizohen ligjërata për parandalimin e abuzimit me substanca psikorope.

1.11 Organizimi i vizitave multidisiplinare shëndetësore për fëmijët, në baza periodike

Do të vazhdohet të i kushtohet kujdes ofrimit të shërbimeve të individualizuara shëndetësore për secilin fëmijë. Prandaj, do të zhvillohen kapacitetet e profesionistëve shëndetësorë për kujdes shëndetësor ndaj grave shtatzëna, nënës dhe fëmijës, këshillim për të ushqyerit e foshnjave dhe fëmijëve të vegjël dhe përkrahje të zhvillimit në fëmijërinë e hershme. Vizita sistematike nëpër shtëpi, të cilat do të kenë përveç komponentit të intervenimit shëndetësor edhe atë edukativ si dhe kontrollet sistematike shëndetësore do të realizohen edhe nëpër institucionet shkollore.

1.12 Identifikimi i hershëm i fëmijëve me aftësi të kufizuara

Do të përditësohet baza e të dhënave për fëmijët me nevoja të veçanta. Do të promovohen shërbimet institucionale dhe ato të ofruesve të tjerë të shërbimeve për fëmijë me aftësi të kufizuara, me fokus në përfitimet e PAK dhe familjeve të tyre.

Do të zhvillohet një formular për deklarimin e prindit për gjendjen shëndetësore të fëmijës, si parakusht për regjistrim në shkollë. Për ata fëmijë që kanë parametra që identifikojnë nevojën për kontroll më të hollësishëm, do të ndërmerren këto kontrolle dhe do të rekomandohen masat që duhet ndërmarrë shkolla (mësimdhënësit, menaxhmenti i shkollës, prindërit)

1.13 Ofrimi i shërbimeve të veçanta për kategoritë e fëmijëve në nevojë

Do të ofrohen shërbime shumëdimensionale dhe rehabilitim i bazuar në bashkësi për PAK, përmes subvencionimit të organizatave të licencuara për ofrimin e këtyre shërbimeve. Do të i kushtohet kujdes sigurimit të qasjes fizike të fëmijëve me aftësi të kufizuara në hapësirat publike. Më tutje do të ofrohen programe të mbështetjes shtesë për fëmijët nga grupet e cenueshme,

OBJEKTIVI 2: Zbatimi i programeve të vetëdijesimit dhe avokimit për mirëqenien e fëmijëve

Ne duam që në bashkëpunim me partnerët tanë, të krijojmë një sistem efektiv për të vetëdijësuar të rriturit, por edhe vet fëmijët për të drejtat e fëmijëve, mirëqenien e tyre dhe për komunën mike për ta. Programet për informim dhe zhvillim profesional për të gjitha palët duke përfshirë edhe politikë bërësit e zyrtarët më të lartë komunalë, janë të një rëndësie të veçantë. Në të njëjtën kohë, ne do të i inkurajojmë organizatat e shoqërisë civile, agjencitë e pavarura që të avokojnë për fëmijët. Ndërkaq, do të shfrytëzohet edhe media për promovimin e të drejtave të fëmijës.

2.1 Ngritja e kapaciteteve të politikë bërësve dhe zyrtarëve komunalë për aspekte të të drejtave të fëmijëve.

Me rëndësi konsiderohet që politikë bërësit dhe zyrtarët komunalë si bartës të funksioneve, të jenë mirë të informuar dhe të kenë aftësi vlerësimi e gjykimi për aspekte të të drejtave të fëmijëve. Prandaj, do të organizohen trajnime për ta në temat e njohjes dhe promovimit të të drejtave të fëmijëve, instrumenteve ndërkombëtare, legjislacionit dhe rregullativës që lidhet me të drejtat e fëmijëve, vlerësimin dhe raportimin të gjendjes së fëmijëve, standardeve të operimit, investimit publik në fëmijë, etj.

2.2 Organizimi i fushatave vetëdijesuese për të rriturit dhe për fëmijët

Qytetarët duhet të vetëdijesohen për atributet e komunës mike për fëmijë dhe të aktivizohen si qytetarë të përgjegjshëm. Prandaj, do të organizohen fushata vetëdijesuese për të rritur dhe fëmijë. Fushatat do të përfshijnë ligjëratat publike, shpërndarjen e materialit promovues, ofrimin e trajnimeve me profesionistë të fushave të ndryshme, me prindër, etj. Ndërsa fëmijëve do t'u ofrohen programe për të drejtat e njeriut dhe qytetarinë demokratike brenda kurrikulës shkollore dhe përmes edukimit joformal.

2.3 Mbështetja e organizatave joqeveritare dhe institucioneve të pavarura në avokimin për të drejtat e fëmijës

Ne do të jemi transparentë dhe të gatshëm për të shqyrtuar e për adresuar opinionet e të gjitha palëve, lidhur me qeverisjen komunale. Në vështrim të veprimit të përgjegjshëm karshi fëmijëve, do të i mbajmë dyert e hapura për organizatat joqeveritare, koalicionet e rrjetet që monitorojnë, promovojnë dhe mbrojnë të drejtat e fëmijëve. Për më shumë, do të përkrahem puna e tyre. Po ashtu do të mundësohet dhe përkrahem puna e vetë organizatave të fëmijëve dhe të rinjve në avokimin për të drejtat e tyre.

2.4 Promovimi i të drejtave të fëmijës përmes medias

Shfrytëzimi i medimeve të ndryshme për të gjeneruar lajme të përgjegjshme për fëmijët dhe në interesin më të mirë të tyre është shumë i rëndësishëm. Për të siguruar këtë, do të ofrohen udhëzues dhe trajnime për zyrën komunale për marrëdhënie me publikun, për sekretariatit e ekipit si dhe për mediat e profesionistët e mediave të shkruara dhe elektronike. Do të përkrahem mediat që të promovojnë të drejtat e fëmijëve dhe që të paraqesin gjendjen e fëmijëve në mënyrë transparente e reale. Po ashtu, do të organizohen forume diskutimi në mes komunës dhe mediave lidhur me standardet për mbrojtjen e identitetit dhe integritetit të fëmijëve.

OBJEKTIVI 3: Krijimi i hapësirave publike të sigurta dhe miqësore për fëmijët

Ne duam që hapësirat në të cilat frekuentojnë fëmijët të jenë plotësisht të parrezikshme për ta dhe t'u krijojnë atyre ndjenjën e sigurisë në çdo kohë, edhe atëherë kur janë vetëm. Komuna do të përfshijë aktivisht fëmijët dhe prindërit në konsultime gjatë rregullimeve urbanistike, do të përmirësojë higjienën kolektive, do të krijojë kushte për qarkullim të lirë e trafik të sigurt, do të shmang rreziqet në hapësira publike dhe do të krijojë mjedis ekologjik.

3.1 Përmirësimi i higjienës kolektive

Që fëmijët tanë të rriten në një mjedis të pastër do të identifikohen lagjet pa sistem të menaxhimit të ujërave të zeza dhe do të zbatohen projekte për menaxhimin e tyre. Po ashtu do të mirëmbahet dhe aty ku ka nevojë të përmirësohet shërbimi i grumbullimit të mbeturinave në hapësira publike dhe nëpër familje. Ndërsa do të identifikohen pjesët që

nuk janë të mbuluara me ujësjellës dhe do të shtrihet ujësjellësi në ato pjesë, apo të përkrahen në sigurimin e ujit të pijes prej burimeve alternative.

3.2 Sigurimi i sistemit të trafikut që është i sigurt dhe miqësor për fëmijët

Në komunë, trafiku është i ngarkuar me numër të madh të automjeteve dhe ka mungesë të parkingjeve, shtigjeve për këmbësorë si dhe çiklistë. Kjo situatë më së shumti i kërcënon fëmijët. Për të përmirësuar këtë situatë, do të hartohen dhe zbatohen projekte për lirim të trotuareve dhe vendkalimeve për këmbësorë, vendosjen e shenjave të vendkalimeve, vendosjen e barrierave si dhe do të vazhdohet zgjerimi i shtigjeve për çiklistë. Ndërkaq, me të gjithë pjesëmarrësit në trafik do të ndërmerret një fushatë informimi për sigurinë në trafik.

3.3 Eliminimi i rreziqeve dhe krijimi i mjedisit ekologjik

Hapësirat publike shpesh përbëjnë rrezik për fëmijët, për shkak të dëmtimeve të këtyre hapësirave. Prandaj, do të monitorohen në mënyrë sistematike hapësirat publike për të identifikuar rreziqet eventuale për fëmijët (shtretërit e lumenjve, deponitë, rrënojat, gropat e pusetat e pambuluara, trotualet e vendkalimet e pa shënuara, lodrat për fëmijë, etj.) dhe do të merren masa për eliminimin e tyre. Komuna do të mbështetet edhe në ndihmën e publikut në raportimin e rreziqeve të tilla. Kështu, do të lansohet e mirëmbahet një kanal për publikun për raportimin e rreziqeve si dhe do të merren masa për eliminimin e tyre në afat sa më të shkurtër.

Për shkak të koncentrimit të madh të fëmijëve rreth shkollave, do të merren masa për të parandaluar rreziqet përreth shkollës, që mund të vijnë nga prania e personave të paautorizuar, shitja e artikujve të dëmshëm, etj. Po ashtu në nivel komune dhe në bashkëpunim edhe me nivelin qendror do të bëhet sistemimi i qenve endacakë

Më tutje do të ndërmerren veprime të rritjes së hapësirave të gjelbra e parqeve në qytet, si dhe pyjeve në pjesën rurale.

OBJEKTIVI 4: Zhvillimi i fëmijëve përmes sporteve, lojës dhe rekreacionit

Loja, rekreacioni dhe sporti janë elemente të rëndësishme të zhvillimit të fëmijëve dhe segmente ku ata shfaqin talentet e tyre. Prandaj, do të promovohet pjesëmarrja e fëmijëve nëpër klube sportive e institucione kulturore. Shkollat do të jenë institucionet që përtej kurrikulës formale do të krijojnë hapësirën dhe mundësitë për aktivitete të kohës së lirë, rekreacion e sport për nxënësit. Po ashtu, shkollat do të krijojnë lidhjet me klubet sportive, klubet artistike e kulturore, në mënyrë që fëmijët të mund t'i zhvillojnë më tutje talentet e tyre në fushat në të cilat kanë interesim. Hapësirat publike do të adaptohen që të sigurojnë argëtim e kohë të lirë për fëmijët nëpër lagje.

4.1 Promovimi i sportit nëpër shkolla

Në nivel të shkollave do të zhvillohen kapacitetet njerëzore që do të marrin përgjegjësinë e promovimit të sportit shkollor. Do të krijohen klubet sportive në nivel të shkollave dhe do të organizohen gara shkollore në sporte të ndryshme. Rëndësi do t'i kushtohet përfshirjes gjinore dhe thyerjes së stereotipeve gjinore.

4.2 Funksionalizimi i klubeve sportive të kategorive të reja

Do të punohet me klubet sportive ekzistuese në aktivizimin e klubeve për kategoritë e reja për vajza dhe djem. Për të rekrutuar fëmijë dhe të rinj në klube, do të bashkëpunohet me shkollat dhe do të mbahen kampe për identifikimin e talenteve.

4.3 Promovimi i artit, kulturës dhe teknologjisë

Do të ofrohen programe artistike e kulturore nëpër shkolla, ku fëmijët do të demonstrojnë shkathhtësitë e tyre. Klubet artistike e kulturore të shkollave do të lidhen me organizata të artit e kulturës si teatro, ansamble të këngëve e valleve, klube letrare, etj., për të ofruar mundësi shtesë për fëmijët që kanë afinitet në këto fusha. Po ashtu, do të përkrahen shkollat dhe institucionet në promovimin e hapësirave për programim, kodim, ueb dizajn, etj. Praktika të tilla tashmë janë instaluar në nivel të shkollave, dhe do të zhvillohen më tutje.

4.4 Ofrimi i hapësirave joformale për rekreacion

Lagjet tona duhet të ofrojnë hapësira të rekreacionit ku fëmijët mund të çlodhen e shoqërohen. Për këtë arsye, do të vlerësohet gjendja ekzistuese në parqe ekzistuese dhe do të identifikohen nevojat për hapësira shtesë për lojë. Më tutje, do të intervenohet në adaptimin e hapësirave ekzistuese për lojë dhe në ndërtimin e hapësirave të reja. E gjithë kjo do të bëhet në përputhje me standardet e hapësirave të sigurta e mike për fëmijë. Do të krijohet një partneritet mes komunës dhe komunitetit duke krijuar ekipet e përbashkëta për mirëmbajtjen e hapësirave rekreative. Për t'i kthyer këto hapësira komunitare në hapësira përfshirëse, do të bëhet identifikimi i nevojave për rekreacion i fëmijëve me aftësi të kufizuara dhe përfshirja e tyre në parqet ekzistuese.

4.5 Angazhimi i fëmijëve në aktivitete të lira dobiprurëse për komunitetin

Po aq me rëndësi është që fëmijëve t'u ofrohen mundësi që këtë kohë rekreacioni ta shfrytëzojnë për aktivitete që janë me përfitim për komunitetin. Kësisoj ata i zhvillojnë vlerat qytetare dhe përgjegjësinë për komunitetin. Komuna do të përkrah organizimin e kampeve me fëmijë dhe të rinj nga shkollat e ndryshme, por edhe atyre nga organizatat e fëmijëve. Këto kampe do të jenë të natyrës rekreative, edukative, mjedisore, etj. Do të organizohen vizita e takime edukative e kulturore në institucionet që mbrojnë të drejtat e fëmijëve. Më tutje, do të bëhet angazhimi i fëmijëve dhe të rinjve në aktivitete në përfitim të komunitetit si mbjellja e drurëve, ofrimi i ndihmës së parë, evakuimi, siguria në trafik, etj.

OBJEKTIVI 5: Sigurimi i pjesëmarrjes së fëmijëve në proceset vendimmarrëse për çështjet që lidhen me jetën e tyre

Ne duam që fëmijët, në varësi të kapacitetit të tyre, të marrin pjesë aktivisht në vendimet për komunën, sidomos në ato që lidhen drejtpërdrejt me jetën e tyre. Do të ndihmojmë edhe familjet që të ndjekin këtë qasje që nga fëmijëria e hershme, kurdo që vendoset për jetën e fëmijëve të tyre. Institucionet arsimore kanë një rol të madh në fuqizimin e fëmijëve në pjesëmarrje. Strukturave përfaqësuese të fëmijëve në nivele të ndryshme do të u ofrohet hapësirë veprimi dhe përkrahje nga të rriturit në zhvillimin e kapaciteteve të tyre. Organet vendimmarrëse në të gjithë sektorët e komunës do të ndjekin procedurat e konsultimeve me fëmijë para se të marrin vendime që ndikojnë në jetën e fëmijëve.

5.1 Përcaktimi dhe zbatimi i procedurave të konsultimit me fëmijët me rastin e vendimmarrjes

Do të përcaktohen procedurat për konsultimin e fëmijëve për të gjitha palët në komunë që marrin vendime për fëmijët dhe në përgjithësi për qytetarët e komunës. Këto procedura do të paraqiten përmes një udhëzuesi praktik. Më tutje do të organizohen sesione informimi për procedurat e konsultimeve me fëmijë, në mënyrë që këto procedura të përvetësohen nga të gjithë. Do të monitorohet zbatimi i procedurave të konsultimit me fëmijë nga të gjithë

sektorët komunalë me rastet e hartimit të projekteve zhvillimore, strategjive e planeve të veprimit, me rastin e planifikimit të buxhetit, etj.

5.2 Fuqizimi i organeve përfaqësuese të fëmijëve

Këshillat e nxënësve janë organe të nxënësve të parapara me ligj ato janë të themeluara në të gjitha shkollat. Do të nxitet funksionimi i rregullt i organeve përfaqësuese të nxënësve në të gjitha nivelet, duke filluar nga këshillat e nxënësve nëpër klasa, e deri te Asambleja Komunale e Fëmijëve. Këto organe duhet të jenë gjithëpërfshirëse në kuptim të përfaqësimit gjinor, gjeografik, si dhe të aftësive, etj. Më tutje, do të zhvillohen kapacitetet e fëmijëve për pjesëmarrje demokratike në jetën shkollore dhe të komunitetit, përmes moduleve të trajnimit për udhëheqje e aktivizim qytetar. Një aspekt qenësor është rregullimi i marrëdhënieve në mes vetë nxënësve. Për këtë arsye do të promovohet ndërmjetësimi në mes moshatarëve si qasje për të adresuar problemet, konfliktet, ngacmimet e dhunën në shkollë, por edhe në lagje. Do të identifikohen fëmijë që mund të angazhohen si ndërmjetësues dhe të trajnohen për aspekte të ndërmjetësimit në mes moshatarëve.

OBJEKTIVI 6: Bashkërendimi i veprimeve të të gjitha palëve përmes procesit të koordinimit, si dhe përmes vlerësimit dhe raportimit për gjendjen e fëmijëve në komunë

Ne duam që i gjithë procesi i zbatimit të planit të punës të reflektojë qeverisjen e mirë dhe miqësore për fëmijë. Prandaj, është me shumë rëndësi që ky proces të jetë me pronësi të gjerë, ku të gjitha palët do të bashkërendojnë veprimet me qëllimin që të adresohen masat e definuara me planin e punës. Ndërsa, për të siguruar cilësinë na nevojitet zhvillimi i instrumenteve për vlerësimin e ndikimit në fëmijë, dhe hartimi i raporteve për gjendjen e fëmijëve në komunë.

6.1 Vlerësimi i ndikimit në fëmijë dhe raportimi për gjendjen e fëmijëve

I gjithë procesi i qeverisjes miqësore për fëmijë, i bashkërenduar përmes planit të punës ka nevojë t'i nënshtrohet procesit të vlerësimit të ndikimit që ka në fëmijë. Prandaj, fillimisht do të realizohet një studim bazë lidhur me të gjitha aspektet e qeverisjes, që do të shërbejë për monitorim e vlerësim të zbatimit të planit të punës. Pastaj, do të bëhet vlerësimi periodik i ndikimit të aspekteve të qeverisjes lokale dhe aspekteve të planit të punës për të drejtat e fëmijës. Raportet nga vlerësimi do të diskutohen në nivel të ekipit komunal dhe po ashtu përfshihen në politikat dhe praktikën e qeverisjes lokale.

6.2 Koordinimi me palët relevante

Qasja e bashkëpunimit me të gjitha palët, është parim i punës së qeverisjes komunale në përpjekjen për një komunë miqe për fëmijë. Prandaj, do të mbajmë komunikim dhe bashkëpunim të vazhdueshëm me palët e ndryshme si në nivelin lokal (me organizata, grupe joformale, bashkësi lokale, këshilla, etj.), ashtu edhe në nivelin rajonal e qendror (me institucionet qendrore/rajonale që ofrojnë shërbime në nivel komunal, por edhe me vet qeverisjen qendrore). Kjo do të na ndihmojë që të sigurojmë politika të mira për fëmijët, si dhe të kërkojmë përkrahje shtesë nga niveli qendror për nevojat e fëmijëve të komunës.

6.3 Vlerësimi dhe raportimi

Plani i veprimit do të i nënshtrohet vlerësimit periodik në baza gjashtëmuajshe, prej nga do të nxirren raportet, të cilat do të shërbejnë për periudhat vijuese të implementimit. Ndërsa

në fund të periudhës së zbatimit të planit trevjeçar do të bëhet vlerësimi përfundimtar i zbatimit të këtij plani dhe do të hartohet raporti i cili do të shërbejë si burim për planifikimin e planit të ardhshëm disavjeçar.

7. Zbatimi i Politikës për Mbrojtjen e Fëmijës në të gjitha Institucionet e Arsimit Para-universitar

Politika për Mbrojtjen e Fëmijës është zotimi dhe përgjegjësia e institucionit për të garantuar dhe siguruar mbrojtjen e fëmijës, përmes dijes dhe punës profesionale, etikës së punës, aftësisë dhe shkathësisë të personelit të institucionit arsimor, për të identifikuar dhe parandaluar rreziqet dhe dëmet, për të vlerësuar me kompetencë ngjarjet, si dhe për të reaguar përshtatshëm me rrethanat e ngjarjes dhe fëmijën. Qëllimi i kësaj politike është krijimi i një mjedisi të sigurtë për të gjithë fëmijët në institucionet e arsimit para-universitar publik dhe privat në Kosovë, duke vendosur parime dhe rregulla, të cilat duhet respektuar denjësisht. Politika e mbrojtjes, e fuqizon punën, përkushtimin, rregullin, përgjegjshmërinë dhe llogaridhënien brenda institucionit edukativ, arsimor dhe aftësues, si dhe në raport me autoritetet tjera.

Aktiviteti: 1.1 Sesionet informuese me Drejtorët e Shkollave, edhe institucioneve private të fushës së Edukimit mbi Zbatimin e Politikës për Mbrojtjen e Fëmijës (DKA, donatorët Syri i Vizionit MASHTi, Save the Children TerreDes Homes)

Aktiviteti 1.2 Përcaktimi i personave përgjegjës apo pikave të kontaktit për mbrojtjen e fëmijës në institucione para-universitar (kopshte, shkolla publike e private) -2024

Aktiviteti 1.3 Trajnimi i personave si pikë kontakti në mbrojtjen e fëmijës 2024-2025

Aktiviteti 1.4 Trajnimi i gjithë mësimdhënësve për Zbatimin e Politikës për Mbrojtjen e Fëmijës 2025-2026

PLANI I VEPRIMIT

0	Objektiva strategjike
0.0	Masa
	Veprimi

1	Ofrimi i shërbimeve cilësore gjithëpërfshirëse për fëmijët në komunë
1.1	Krijimi i një sistemi informues shumëdimensional për llojet e shërbimeve sociale në komunë
	Bëhet ekzaminimi/evidentimi i shërbimeve ndaj fëmijëve në Komunë
	Zhvillohet katalogu i llojeve të shërbimeve komunale dhe ofruesve të shërbimeve
	Organizohet një fushatë informuese përmes institucioneve publike, rrjeteve sociale dhe ueb faqes së komunës

1.2	Ndarja e fondit për fëmijët në rrethana të jashtëzakonshme
	Identifikohen nevojat për shërbime
	Kontraktohen operatorët ekonomikë për ofrimin e shërbimeve emergjente për fëmijët (si: mallra, ushqim, transport, etj.)
1.3	Fuqizimi i konceptit të familjeve strehuese dhe farefisnore
	Promovohet koncepti i familjeve strehuese dhe farefisnore
	Bëhet identifikimi dhe vlerësimi i familjeve strehuese dhe farefisnore
	Trajnohen familjet strehuese dhe farefisnore
	Ofrohet strehimi dhe monitorohet trajtimi i fëmijëve brenda këtyre familjeve
1.4	Përkrahja në ekzekutimin e masave të diversitetit, masave edukative dhe dënimeve për fëmijë që kanë rënë në konflikt me ligjin
	Rritet komunikimi në mes të komunës dhe institucionit sprovues, për lehtësimin e procesit e adresimit të nevojave të fëmijëve në konflikt me ligjin
1.5	Zhvillimi i praktikave të prindërimit të mirë dhe disiplinimit pozitiv
	Përshtaten modulet/praktikat ekzistuese të prindërimit të mirë për nevoja të komunitetit.
	Krijohen kapacitetet njerëzore për ofrimin e moduleve të trajnimit (trajnim i trajnerëve), p.sh. psikologët në shkolla, edukatorët, profesionistët shëndetësorë, etj.
	Shpërndahen praktikat e prindërimit të mirë përmes trajnimeve/sesioneve informuese
1.6	Krijimi i mundësive të barabarta për të gjithë fëmijët për regjistrim, vijim dhe përfundim të shkollës
	Bashkëpunohet me zyrën e regjistrimit civil dhe merren informata për të gjithë fëmijëve të moshës shkollore të zonës.
	Regjistrohen nxënësit duke respektuar rregulloren e komunës për rajonalizimin e shkollave.
	Mirëmbahet baza e të dhënave me të dhëna për nxënësit sipas modelit SMIA-s
	Fuqizohen Ekipet për Parandalim dhe Reagim ndaj Braktisjes dhe Mos regjistrimit (EPRBM)
	Bashkëpunohet ngushtë me organizatat që punojnë në fushën e gjithëpërfshirjes në arsim

	Regjistrimi i të gjithë fëmijëve në edukimin e hershëm
1.7	Ofrimi i shërbimeve profesionale nëpër shkolla
	Trajnohen mësimdhënës për identifikimin e hershëm të fëmijëve në nevojë për shërbime profesionale pedagogjike dhe psiko-sociale
	Krijohet mekanizmi për referimin e fëmijëve në nevojë për shërbime profesionale
	Identifikohen nevojat për mësimdhënës dhe asistent mbështetës për fëmijët me aftësi të kufizuara
	Punësohen mësimdhënësit mbështetës
1.8	vlerësimi i cilësisë së hapësirave shkollore
	Angazhohen ekipe profesionale për vlerësim të gjendjes së shkollave (vjetërsisë së objekteve, sanitarisë, hapësirave për lojë e rekreacion, pajisjeve shkollore dhe qasjes fizike etj.)
	Vlerësohen objektet shkollore në baza vjetore dhe hartohen raporte
	Ndërmerren masa përmirësuese bazuar në raportet vlerësuese
	Promovohen standardet për shkollat mike për fëmijë
1.9	Krijimi i mekanizmave brenda shkollave për mirëmbajtje të mjediseve shkollore
	Vetëdijësohen nxënësit dhe palët tjera për nevojën e mirëmbajtjes së shkollës
	Hartohet një udhëzues (manual) me praktika të mira të mirëmbajtjes së hapësirave shkollore
	Shpërblehen komunitetet më të vyeshme shkollore
1.10	Promovimi shëndetësor, përmes informimit, komunikimit dhe edukimit
	Ndërmerret fushatë vetëdijësuese për shëndetin dhe të ushqyerit e foshnjave, fëmijëve dhe adoleshentëve
	Organizohen ligjërata për edukimin shëndetësor dhe reprodaktiv për nxënësit e shkollave, përmes sistemit të ligjëratave të profesionistëve shëndetësorë
	Organizohen ligjërata për parandalimin e abuzimit me substanca psikotrope dhe analoge

1.11	Organizimi i vizitave multidisiplinare shëndetësore për fëmijët, në baza periodike
	Zhvillohen kapacitetet e profesionistëve shëndetësorë për kujdes shëndetësor ndaj nënës dhe fëmijës, për këshillim për të ushqyerit e foshnjave dhe fëmijëve të vegjël dhe për përkrahjen e zhvillimit në fëmijërinë e hershme.
	Organizohen vizita shëndetësore në shtëpi për nënat dhe fëmijët
	Zbatohen praktikat efektive të kujdesit perinatal
	Organizohet shërbimi i vizitave sistematike nëpër shtëpi, me komponentin e intervenimit shëndetësor edhe atij edukativ.
	Realizohen kontrollet sistematike shëndetësore në të gjitha institucionet e edukimit parauniversitar
1.12	Identifikimi i hershëm i fëmijëve me aftësi të kufizuara
	Përditësohet baza e të dhënave për fëmijët me aftësi të kufizuara
	Promovohen shërbimet institucionale dhe të ofruesve të tjerë të shërbimeve për fëmijëve me aftësi të kufizuara, me fokus në përfitimet e PAK dhe familjeve
	Arkivohet dokumenti (formulari) për deklarimin e prindit për gjendjen shëndetësore të fëmijës, si parakusht për regjistrim në shkollë.
	Bëhen kontrolle të hollësishme të fëmijëve në nevojë dhe rekomandohen masat që duhet ndërmarrë shkolla (mësimdhënësit, menaxhmenti i shkollës, prindërit)
1.13	Ofrimi i shërbimeve të veçanta për kategoritë e fëmijëve në nevojë
	Subvencionohen organizatat e licencuara që ofrojnë shërbime shumëdimensionale dhe rehabilitim të bazuar në bashkësi, për fëmijët me aftësi të kufizuara
	Sigurohet qasja fizike e fëmijëve me aftësi të kufizuara në hapësira publike
	Ofrohen programe të mbështetjes shtesë për fëmijët nga grupet e cënueshme
	Avancohet komunikimi ndërmjet palëve kryesore (Qendrës për Punë Sociale, Kujdesit Parësor Shëndetësor, Personelit Arsimor, Policisë, Gjykatës, Organizatave Joqeveritare, etj) për një referim dhe kujdes ndaj fëmijëve në nevojë
2	Zbatimi i programeve të vetëdijesimit dhe avokimit për mirëqenien e fëmijëve

2.1	Ngritja e kapaciteteve të politikë bërësve dhe zyrtarëve komunalë për aspekte të të drejtave të fëmijëve
	Ofrohen trajnimet për politikë bërësit dhe zyrtarët komunalë
2.2	Organizimi i fushatave vetëdijesuese për të rriturit dhe për fëmijët
	Planifikohen fushata vetëdijesuese për të rriturit dhe fëmijët
	Organizohen fushatat vetëdijesuese dhe shpërndahet material promovues për të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijëve
2.3	Mbështetja e organizatave joqeveritare dhe institucioneve të pavarura në avokimin për të drejtat e fëmijës
	Përkrahet puna e organizatave joqeveritare, koalicioneve e rrjeteve që monitorojnë, promovojnë dhe mbrojnë të drejtat e fëmijëve
	Mundësohet dhe përkrahet puna e vetë strukturave organizative të fëmijëve dhe të rinjve
2.4	Promovimi i të drejtave të fëmijës përmes medias
	Ofrohen udhëzues dhe trajnime për zyrën komunale për marrëdhënie me publikun, për sekretariatit e Ekipit dhe mediat e profesionistët e mediave të shkruara dhe elektronike
	Përkrahen mediat që të promovojnë të drejtat e fëmijëve dhe që të paraqesin gjendjen e fëmijëve në mënyrë transparente e reale sipas Kodit të Etikës
	Organizohen forume diskutimi në mes komunës dhe mediave lidhur me standardet për mbrojtjen e identitetit dhe integritetit të fëmijëve
3	Krijimi i hapësirave publike të sigurta dhe miqësore për fëmijët
3.1	Përmirësimi i higjienës kolektive
	Identifikohen lagjet pa sistem të menaxhimit të ujërave të zeza dhe zbatohen projekte për menaxhimin e tyre.
	Mirëmbahet, dhe aty ku ka nevojë, përmirësohet shërbimi i grumbullimit të mbeturinave në hapësira publike dhe nëpër familje.
	Identifikohen pjesët që nuk janë të mbuluara me ujësjellës dhe përkrahen në sigurimin e ujit të pijes prej burimeve alternative.

3.2	Sigurimi i sistemit të trafikut që është i sigurt dhe miqësor për fëmijët
	Hartohen dhe realizohen projekte për lirim të trotuareve dhe vendkalimeve për këmbësorë, vendosjen e shenjave të vendkalimeve, vendosjen e barrierave, etj.
	Hartohet dhe realizohet projekti për parkingje dhe shtigjet e çiklistëve.
	Bëhet fushatë informimi me të gjithë pjesëmarrësit në trafik për sigurinë në trafik.
3.3	Eliminimi i rreziqeve dhe krijimi i mjedisit ekologjik
	Monitorohen sistematikisht hapësirat publike për të identifikuar rreziqet eventuale për fëmijët si dhe merren masa për eliminimin e tyre.
	Lansohet e mirëmbahet një kanal për publikun për raportimin e rreziqeve si dhe merren masa për eliminimin e tyre në afat sa më të shkurtër.
	Menaxhohen/sistemohen qentë endacakë
	Merren masa për të parandaluar rreziqet përreth shkollës (personat e paautorizuar, shitja e artikujve të dëmshëm, etj.)
	Rritet sipërfaqja e hapësirave të gjelbra e parqeve në qytet, si dhe pyjeve në pjesën rurale.
4	Zhvillimi i fëmijëve përmes sporteve, lojës dhe rekreacionit
4.1	Promovimi i sportit nëpër shkolla
	Ngritën kapacitetet e përfaqësuesve të shkollave për promovimin e sportit shkollor
	Krijohen/zhvillohen klubet sportive shkollore
	Organizohen gara sportive mes shkollave
4.2	Funksionalizimi i klubeve sportive të kategorive të reja
	Nxitet rekrutimi i fëmijëve djem e vajza nëpër klube sportive
	Mbështetet komunikimi në mes të klubeve, shkollave dhe prindërve
	Organizohen kampe për identifikimin e talenteve në sporte
4.3	Promovimi i artit, kulturës dhe teknologjisë
	Nxitet themelimi/funksionimi i klubeve artistike e kulturore nëpër shkolla

	Organizohen aktivitete të përbashkëta të klubeve artistike e kulturore të shkollave dhe të organizatave të artit e kulturës si teatro, ansamble të këngëve e valleve, klube letrare, etj.
	Ofrohen më shumë hapësira nëpër shkolla e gjetiu që fëmijët të zhvillojnë shkathtësitë teknologjike si: programim, kodim, ueb dizajn, etj.
4.4	Ofrimi i hapësirave joformale për rekreacion
	Vlerësohen parqet ekzistuese dhe identifikohen nevojat për hapësira shtesë për lojë
	Intervenoher në adaptimin e hapësirave ekzistuese për lojë dhe në ndërtimin e hapësirave të reja
	Krijohen ekipet e përbashkëta për mirëmbajtjen e hapësirave rekreative dhe gjithëpërfshirëse.
4.5	Angazhimi i fëmijëve në aktivitete të lira dobiprurëse për komunitetin
	Organizohen kampe të natyrës rekreative, edukative, mjedisore, etj. për fëmijët e shkollave dhe organizatave të fëmijëve
	Organizohen vizita e takime në institucione për mbrojtjen e të drejtave të njeriut/fëmijëve
	Angazhohen fëmijët dhe të rinjtë në aktivitete në përfitim të komunitetit (mbjellja e drurëve, ofrimi i ndihmës së parë, evakuimi, siguria në trafik)
5	Sigurimi i pjesëmarrjes së fëmijëve në proceset vendimmarrëse për çështjet që lidhen me jetën e tyre
5.1	Përcaktimi dhe zbatimi i procedurave të konsultimit me fëmijët me rastin e vendimmarrjes
	Hartohet një udhëzues praktik për procedurat e konsultimit me fëmijë që në fazat e hershme
	Organizohen sesione informimi për procedurat e konsultimeve me fëmijë
	Monitorohet zbatimi i procedurave të konsultimit me fëmijë
5.2	Fuqizimi i organeve përfaqësuese të fëmijëve
	Nxitet funksionimi i rregullt i organeve përfaqësuese të nxënësve në të gjitha nivelet

	Trajnohen përfaqësuesit e nxënësve për udhëheqje dhe aktivizim qytetar
	Promovohet ndërmjetësimi në mes moshatarëve si qasje për të adresuar problemet, konfliktet, ngacmimet e dhunën në shkollë
6	Bashkërendimi i veprimeve të të gjitha palëve përmes procesit të koordinimit, si dhe përmes vlerësimit dhe raportimit për gjendjen e fëmijëve në komunë
6.1	Vlerësimi i ndikimit në fëmijë dhe raportimi për gjendjen e fëmijëve
	Realizohet një studim bazë lidhur me të gjitha aspektet e qeverisjes, që do të shërbejë për monitorim e vlerësim të zbatimi të planit të punës
	Bëhet vlerësimi periodik i ndikimit të aspekteve të qeverisjes lokale dhe aspekteve të planit të punës për të drejtat e fëmijës
	Diskutohen raportet në nivel të ekipit komunal dhe po ashtu përfshihen në politikat dhe praktikatat të qeverisjes lokale
6.2	Koordinimi me palët relevante
	Mbahet komunikim e bashkëpunim sipas nevojës me palët e tjera në nivel qendror, lokal dhe në nivel të komunitetit
6.3	Vlerësimi dhe raportimi
	Bëhet vlerësimi periodik (çdo 6 muaj) i zbatimit të planit të punës dhe hartohet raporti
	Bëhet vlerësimi përfundimtar i zbatimit të planit të punës dhe hartohet raporti përfundimtar

SHTOJCA: PLANI I DETAJUAR I VEPRIMIT

Plani i detajuar i veprimit (me bartësit, shtrirjen kohore, nevojat buxhetore dhe burimet e financimit) është dhënë si shtojcë në një dokument Excel.

Ky plan hynë në fuqi 15 ditë nga dita e regjistrimit dhe vlerësimit të ligjshmërisë nga MAPL-ja, si dhe 7 ditë nga publikimi në Ueb faqen zyrtare të Komunës.

Kryesuesi i mbledhjes së KK

Gani Krasniqi